

§ 287

Valtuutettu Elina Kauppilan aloite kouluruoan muuttamisesta kasvi- pohjaiseksi

HEL 2022-006827 T 00 00 03

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Vastaehdotus:

Sami Säynevirta: Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala korostaa, että jatkossa kouluissa tarjottavan kasvisruoan on oltava kokonaan kasvipohjaisia ja sitä tarjotaan ruokalinjastossa ensimmäisenä ruokalajina.

Samalla kouluruokailussa punaisen lihan ja muiden eläinkunnan tuotteiden määrän vähentämistä jatketaan edelleen. Ruokajuomana on kasvipohjaisia juomia tasavertaisesti muiden ruokajuomien rinnalla.

Nämä toimet tukevat konkreettisesti Helsingin kaupungin ilmastostrategian tavoitteita olla edelläkävijä ilmastonmuutoksen hillinnässä.

Kannattaja: Petra Malin

Sami Säynevirran vastaehdotusta ei käsitelty asian käsittelyn keskeyttämisen vuoksi.

Pöydällepanoehdotus:

Ozan Yanar: Pöydälle

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Ozan Yanarin ehdotuksesta.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Katja Peränen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 22596
katja.peranen(a)hel.fi

Liitteet

1 kouluruoka kasvispainotteiseksi_aloite_Kauppila ym

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Elina Kauppila ja 18 muuta valtuutettua ovat 18.5.2022 tehneet aloitteen kouluruoan muuttamisesta kasvipohjaiseksi. Aloitteessa ehdotetaan, että kouluissa siirryttäisiin tarjoamaan ravitsemussuositusten mukaista kasvisruokaa ruoan ilmastovaikutusten vähentämiseksi sekä eläineettisistä syistä.

Kouluissa ja oppilaitoksissa on päivittäin tarjolla kaksi vapaasti valittavaa ateriavaihtoehtoa, joista toinen on aina kasvisruoka. Kasvisruoka on ollut vaihtoehtona kala- tai liharuoan rinnalla syyslukukaudesta 2007 lähtien. Lisäksi vuodesta 2011 alkaen kouluissa on ollut kerran viikossa kasvisruokapäivä, jolloin lounaalla on tarjolla kaksi kasvisruokaa lisäkeineen. Kouluruokailusuosituksen mukaan tarjolla on hyvä olla kaksi pääruokavaihtoehtoa, joista toinen voi olla kasvisruoka. Kasvisruokavaihtoehtojen tarjoaminen edistää kasvisruokien syömistä myös niillä oppilailla, jotka eivät ole niihin vielä tottuneet. Vaihtoehtojen tarjoamisen tiedetään lisäävän oppilaiden osallistumista kouluruokailuun.

Koululounailla lihan määrää on vähennetty ja vaihdettu punaista lihaa vaaleaan lihaan tai kalaa sisältäviin vaihtoehtoihin ympäristö- ja ilmastovaikutusten vähentämiseksi. Verrattaessa syksyn 2019 ja 2022 ruokalistaa punaista lihaa sisältäviä ruokalajeja on vähennetty kuuden viikon ruokalistalla 10:stä 7:ään. Kalaruokien määrää on lisätty 6:sta 8:aan. Kasvisruokapäivien määrää on lisätty 6:sta 8:aan. Nykyisellä ruokalistalla liharuokia (sis. vaalean, punaisen ja riistalihan sekä lihavalmisteet) on tarjolla neljällä viikolla kaksi kertaa ja kahdella viikolla kolme kertaa. Kasvisten käytön lisäämiseksi lounaalla tarjotaan nykyään myös lämmin kasvislisäke kerran viikossa.

Osa koululaisista ja opiskelijoista ei ole tottunut syömään kasvisruokaa ja he kokisivat kasvipohjaisen kouluruoan laadun alenemana. Moni oppilas ei pidä kasvisruokaa vielä yhtä maukkaana kuin liha-/kalaruoka ja merkittävä osa ruokailijoista haluaa edelleen valita lihaa tai kalaa sisältävän pääruoan kasvisruoan sijaan. Vuosittain tehtävässä toiveruokakyselyssä ilmenee, että suosituimmissa kouluruoissa on enemmän liha- ja kalaruokia. Kasvisruokia on enemmän niissä ruoissa, joita äänestetään pois ruokalistalta. Tarjoamalla vaihtoehtoja pyritään rohkaisemaan kasvisruokien syöntiin mutta myös takaamaan se, että mahdollisimman monet koululaiset ja opiskelijat syövät päivittäin kouluaterian.

Koululounaan tulee kattaa keskimäärin 1/3 oppilaan päivittäisestä energiansaannista. Suomalaisten lasten ja nuorten ravinnonsaannista ja kasvipohjaisen ruokavalion terveysvaikutuksista kouluikäisiin tarvittaisiin enemmän tutkimustietoa. Muutokset ruokavalion koostumuksessa tulee lasten kohdalla olla kattavaan tietoon perustuvia. Jos kouluruoka olisi vain kasvisruokaa, olisi todennäköistä, että nykyistä useampi ruokailija jättäisi pääruoan nauttimatta ja korvaisi aterian leivällä ja juomalla.

Kouluruokailun suunnittelua ohjaa ravitsemussuositukset (Syödään ja opitaan yhdessä – kouluruokailusuositus (VRN 2017), Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä ruokailusta –ruokailusuositus ammatillisiin oppilaitoksiin ja lukioihin VRN 2019, Terveyttä ruoasta (VRN 2014)). Ne antavat suuntaviivat ravitsevan ja monipuolisen kouluruoan suunnitteluun kaikille oppilaille. Ravitsemussuositusten mukainen ruokavalio vähentää myös ruoan ympäristökuormitusta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala pitää tärkeänä, että lakisääteistä koululounasta kehitetään oppilaiden tarpeiden mukaan. Koululaisilla ja opiskelijoilla on mahdollisuus arvioida uusia kehitettyjä kasvisruokia otantana järjestetyissä ruokaraadeissa. Tätä kautta haluamme antaa oppilaille mahdollisuuden vaikuttaa siihen, mitä uusia kasvisruokia he varmasti söisivät.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala katsoo, että tämänhetkisellä tarjonnalla rohkaistaan ruokailijoita kasvispainotteiseen syömiseen, laajennetaan oppilaiden ruokatottumuksia, lisätään kasvisruokien menekkiä ja hyväksyttävyyttä ja tuetaan sekä terveyttä edistävää että ympäristövastuullista syömistä. Näin toimimalla varmistetaan parhaiten myös kouluruokailun käyttöaste koululaisten ja opiskelijoiden keskuudessa sekä mahdollisimman monen ruokailijan asiakastyytyväisyys.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2. ja 3. momentin mukaan kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille lautakunnalle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu ja jonka on allekirjoittanut alle 25 valtuutettua. Toimielimen on vastattava aloitteeseen kahdeksan kuukauden kuluessa sen jättämisestä aloitteen tekijälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Katja Peränen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 22596
katja.peranen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 51300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kasvatusjakoulutus@hel.fi

Käyntiosoite
Töysänkatu 2 D
Helsinki 51
www.hel.fi/kasvatusjakoulutus

Puhelin
+358 9 310 8600
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI2922661800003009
Alv.nro
FI02012566

08.11.2022

Asia/7

1 kouluruoka kasvispainotteiseksi_aloite_Kauppila ym

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Tiedoksi

Kaupunginhallitus